

FRANCUSKA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA (1789 r.) – fragmenty

Artykuł 1

Ludzie rodzą się i pozostają wolni i równi w swoich prawach. Różnice społeczne mogą być tworzone jedynie ze względów użyteczności powszechnej.

Artykuł 2

Celem każdego stowarzyszenia politycznego jest zachowanie naturalnych i niezbywalnych praw człowieka. Tymi prawami są wolność, własność, bezpieczeństwo i opór przeciwko uciskowi.

Artykuł 4

Wolność polega na tym, aby móc czynić wszystko, co nie szkodzi (...); w ten sposób korzystanie z naturalnych praw przez każdego człowieka nie ma innych granic niż te, które zapewniają innym członkom społeczeństwa korzystanie z tych samych praw. Granice te mogą być określone tylko przez ustawę.

Artykuł 6

Ustawa jest wyrazem woli powszechnej. Wszyscy obywatele mają prawo współuczestniczyć w jej tworzeniu osobiście lub przez swoich przedstawicieli. Musi ona być jednakowa dla wszystkich czy to, gdy chroni, czy też, gdy karze.

Wszyscy obywatele, jako równi wobec ustawy, mają równy dostęp do wszelkich godności, stanowisk i urzędów publicznych według ich zdolności i bez żadnej innej różnicy niż ich cnoty i talenty.

Artykuł 11

Swobodne głoszenie myśli i opinii jest jednym z najcenniejszych praw człowieka; każdy obywatel może więc swobodnie mówić, pisać, drukować i odpowiada za nadużywanie tej wolności tylko w przypadkach określonych ustawą.

Artykuł 17

Własność jest prawem nienaruszalnym i świętym, nikt nie może zostać jej pozbawiony, chyba że legalnie stwierdzona publiczna konieczność wymaga tego jednoznacznie i pod warunkiem sprawiedliwego i uprzedniego odszkodowania.